ଭାରତ ସଂଘ

ବନାମ

ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରତାପ କୌର (ମୃତ) ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ଇତ୍ୟାଦି

ଜାନୁଆରୀ 27, 1995

[କେ. ରାମସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ବି. ଏଲ. ହଂସାରିୟା, ନ୍ୟାୟାଧୀଶଦ୍ୱୟ]

ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ, 1894 - 1984ର ଅଧିନିୟମ 68 ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତଧାରା 26 ଏବଂ 13 -A - ପ୍ରଥମତଃ ଧାରା 23ର ଉପ-ଧାରା (1) ର ଖଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ- - ଅପିଲୀୟ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରଶସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର ଚିହ୍ନଟ କରିଥିଲେ- ଲେଖନ କିମ୍ବା ଅଙ୍କନଗତ ତ୍ରୁଟି ସଂଶୋଧନ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର କ୍ଷମତା ବିରତ ହୋଇଛି - ଜମି ଚିହ୍ନଟ - ଧାରା 13-A କିମ୍ବା ଧାରା ସିପିସି ଧାରା 152 ଅନୁଯାୟୀ ଲେଖନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କିମ୍ବା ଅଙ୍କନଗତ ତ୍ରୁଟି ନୁହେଁ।

1894 ମସିହାର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ବହୁ ପରିମାଣର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଖଣ୍ଡପୀଠ ତାଙ୍କର ଅପିଲୀୟ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି 500 ମିଟର ଗଭୀରତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର ଚିହ୍ନଟ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଜମି ପାଇଁ ପ୍ରତି ଏକର ପିଛା 90,000 ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଉତ୍ତରଦାତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ 500 ମିଟର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରି, ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ 500 ମିଟର ପ୍ରଶସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ଅଞ୍ଚଳକୁ ପ୍ରତି ଏକର ପିଛା 90,000ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଇଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀମାନେ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଦାଖଲ କରି ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ପୁନରୀକ୍ଷଣକୁ ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ଖାରଜ କରିଥିଲେ । ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନ ମଧ୍ୟ ଖାରଜ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।ତେଣୁ ଏହି ଆବେଦନ ।

ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଥିଲା ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ 500 ମିଟର କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ଅଞ୍ଚଳକୁ ପ୍ରତି ଏକର ପିଛା 90,000 ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାର କ୍ଷମତା ଏବଂ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଅଛି କି ?

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଲେ ଯେ :1.1.ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 26 ଏବଂ 13- Aର ଏକ ମିଳିତ ପଠନ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଧାରା 23ର ଉପ-ଧାରା (1) ର ପ୍ରଥମ ଖଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେବା ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ସମୟରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କର ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଶସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର ସମେତ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏବଂ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେବାରେ ହୋଇଥିବା ଲିପିକ ଏବଂ ଗାଣିତିକ ତ୍ରୁଟି ସଂଶୋଧନ କରିବାର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଥିଲା । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 54 ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅପିଲୀୟ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ । ଅପିଲୀୟ କ୍ଷମତା ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷମତା ସହ-ବିସ୍ତୃତ । ତେଣୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଅପିଲୀୟ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ସମୟରେ, ପ୍ରଶସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରିବେ ।[674- B- C]

1.2.LPA ରେ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ସମୟରେ, ପ୍ରଥମତଃ ଧାରା 23 ର ଉପ-ଧାରା (1)ର ଖଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ, 500 ମିଟର ଗଭୀରତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର ଚିହ୍ନଟ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଜମି ପାଇଁ ପ୍ରତି ଏକର ପିଛା 90,000 ମୂଲ୍ୟରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କୌଣସି ପୁନଃପ୍ରେରଣ କିମ୍ବା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଆହ୍ୱାନ ନକରି ଅପିଲୀୟ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ, ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 13-A ଅନୁଯାୟୀ କିମ୍ବା ଧାରା 152 CPC ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ସଂଶୋଧନ କରିବାର କ୍ଷମତା କିମ୍ବା କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରରୁ ବଂଚିତ ଥିଲେ, ତାହା ମଧ୍ୟ ଧାରା 13-A ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସୀମା ବାହାରେ । ଜମିର ଚିହ୍ନଟ ଧାରା 13-A କିମ୍ବା CPC ଧାରା 152 ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଲେଖାଗତ କିମ୍ବା ଗାଣିତିକ ତ୍ରୁଟି ନୁହେଁ। ଏହା ପ୍ରଥମତଃ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 23ର ଉପଧାରା (1)ର ଖଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କ୍ଷମତାର ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ପ୍ରୟୋଗ । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 23 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସହିତ, ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଲିପିକ କିମ୍ବା ଗାଣିତିକ ତ୍ରୁଟି ସଂଶୋଧନ ବ୍ୟତୀତ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର କ୍ଷମତା ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ କାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା,

ଯାହା ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କିମ୍ବା ପୁନଃପ୍ରେରଣର ଆଦେଶ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏଥିରୁ ଏକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଆହ୍ୱାନ କରିବା ବିନା କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆକ୍ଷେପିତ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ କିମ୍ବା ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର କ୍ଷେତ୍ର ଏବଂ କ୍ଷମତା ଠାରୁ ବଞ୍ଚିତ ଥିଲେ ।[674- D-F]

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 3179-81,3182-87/1995 ।

C.R. ସଂଖ୍ୟା 23019/92, R.A. ସଂଖ୍ୟା 20CII/93 ଏବଂ C.M. ସଂଖ୍ୟା 2262/93, R.A.ସଂଖ୍ୟା 14CII/93, C.R. ସଂଖ୍ୟା 3170/92, R.A. ସଂଖ୍ୟା 16CII/93, 15CII/93, 17CII, 18CII, 19CII/93, C.R. ସଂଖ୍ୟା 3171-75/1992ରେ ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣାର 20.11.92 ଏବଂ 21.5.93 ତାରିଖର ବିଚାର ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ସୁଶ୍ରୀ ଏ. ସୁଭାଶିନୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏନ୍. ଏନ୍. ଗୋସ୍ୱାମୀ, ଶ୍ରୀମତୀ ଅନୀଲ କଟିୟାର, ନବୀନ ପ୍ରକାଶ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଅରୁଣ ଜେଟଲୀ ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ମଧୁ ମୂଲଚାନ୍ଦନୀ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା :

ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲା ।

ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା ସିଆଇଆଇ 20 CII/1993 ଏବଂ ସି.ଏମ୍. 2262/1993 ଏବଂ ସି.ଆର୍. ସଂଖ୍ୟା 3019/92ରେ ଯଥାକ୍ରମେ ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 14.5.95 ଏବଂ 20.11.92 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି ।

1894 ମସିହାର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 (1), ସଂକ୍ଷେପରେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଭଟିଣ୍ଡାରେ ସାମରିକ ସୈନ୍ୟ ଆବାସ ସ୍ଥଳ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ପାଇଁ ଗୋବିନ୍ଦପୁର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ଏକ ବୃହତ ପରିମାଣର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ମାର୍ଚ୍ଚ 31,1981 ରେ ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଏଲ.ପି.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 1349/89ରେ ଏବଂ ଦଳ ଅନ୍ତିମରେ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ:

> "ଫଳସ୍ୱରୂପ ଆମେ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଆଦେଶରେ ସାମାନ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରୁଛୁ, ଯାହା ଫଳରେ ଭଟିଣ୍ଡା-ବିବିୱାଲା ରାସ୍ତାର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱରେ 500 ମିଟର ବିସ୍ତୁତତା ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ଜମିର ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ଏକର ପ୍ରତି 90,000 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯିବ ......"

ସେହି ଆଦେଶ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ 500 ମିଟର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ 10.8.1991ର ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ନିକଟରେ ଦେୱାନୀ ବିବିଧ ସଂଖ୍ୟା 75ରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । 16.12.1991ତାରିଖର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ:

> "ଉପରେ ଆଲୋଚନା ହୋଇଥିବା ପ୍ରମାଣରୁ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ନାଇବ ସିଂ ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କର ଅଧୀନରେ ଥିବା 70 କାନାଲ୍ 13 ମାର୍ଲା ଜମି, ଗୁରଦିଆଲ୍ ସିଂହ ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କର ଅଧୀନରେ ଥିବା 141 କାନାଲ୍ 1 ମାର୍ଲା ଜମି, ପ୍ରତାପ କୌର ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କର ଅଧୀନରେ ଥିବା 30 କାନାଲ୍ 3 ମାର୍ଲା ଜମି, ଭଗବାନ କୌର ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କର ଅଧୀନରେ ଥିବା 40 କାନାଲ୍ 10 ମାର୍ଲା ଜମି, ଗୁରଦିଆଲ୍ କୌର ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କର ଅଧୀନରେ ଥିବା 48 କାନାଲ୍ ଜମି, ଏବଂ ସାଧ ସିଂଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିବା 35 କାନାଲ୍ 9 ମାର୍ଲା ଜମିର 1/12 ଅଂଶ ଅର୍ଥାତ୍ 3 କାନାଲ୍ ଜମି ବଠିଣ୍ଡା ବିବିୱାଲା ରାସ୍ତାରୁ 500 ମିଟର ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ ।"ମୁଁ ଏଠାରେ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିପାରିବି ଯେ UOI କୁ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିଥିଲା । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଭାଗର ଅଧିକାରୀମାନେ ଦାବିଦାରଙ୍କ ମାମଲାକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ପାଇଁ AW I, AW2 ଏବଂ AW5 ଭାବରେ ସାକ୍ଷୀ କକ୍ଷରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏପରିକି ଅନ୍ୟଥା ରାୟର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉଦାହରଣ A3 ରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ଭଟିଣ୍ଡା-ବିବିୱାଲା ରାସ୍ତାର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱରୁ 500 ମିଟର ବିସ୍ତୃତ ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ଜମିର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତି ଏକର ପିଛା 90,000 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ଆକଳନ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଜମି ସେହି ଜମି ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ଯାହା ରେକର୍ଡରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣ ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରତି ଏକର ପିଛା 90,000 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ଆକଳନ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ମୁଁ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ନାଏବ ତହସିଲଦାର (MLA) ଭଟିଣ୍ଡାଙ୍କୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପରୋକ୍ତ ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକର

ପିଛା 90,000 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ଖର୍ଚ୍ଚର ସଂଶୋଧିତ ମେମୋ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛି । ପକ୍ଷମାନେ ସେମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ବହନ କରିବାକୁ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଇଛି ।"

ଉପରୋକ୍ତ ଆଦେଶ ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ପୁନରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ ।ଏହାପରେ ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନ ମଧ୍ୟ ଖାରଜ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।ତେଣୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନ ।

ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ତାହା ହେଉଛି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ର ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ 500 ମିଟର କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ଅଞ୍ଚଳକୁ ପ୍ରତି ଏକର ପିଛା 90,000 ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାର କ୍ଷମତା ଏବଂ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଅଛି କି ?

ଅଧିନିୟମର ଧାରା 26 ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଏହିପରି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ :

"(1) ଏହି ଭାଗ ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଭାବରେ ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହେବ, ଏବଂ ଧାରା 23 ର ଉପ-ଧାରା (1) ର ପ୍ରଥମ ଖଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥରାଶି ଉଲ୍ଲେଖ କରିବ, ଏବଂ ......"

1984 ମସିହାର ଅଧିନିୟମ 68 ଅନୁଯାୟୀ ସଂଶୋଧିତ ଆଇନର ଧାରା 13-Aଏହିପରି ଲିପିକ ତ୍ରୁଟି ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ :

"13- (A) ଲିପିକ ତ୍ରୁଟି ସଂଶୋଧନ, ଇତ୍ୟାଦି ...... (1) ଜିଲ୍ଲାପାଳ, ଯେକୌଣସି ସମୟରେ କିନ୍ତୁ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ତାରିଖରୁ ଛଅ ମାସ ପରେ ନୁହେଁ, କିମ୍ବା ଯେଉଁଠାରେ ତାଙ୍କୁ ଧାରା 18 ଅନ୍ତର୍ଗତ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣର ଆବଶ୍ୟକ କରାଯାଇଛି, ସେପରି ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଆଦେଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ଥିବା ଯେକୌଣସି ଲିପିକ କିମ୍ବା ଗାଣିତିକ ତ୍ରୁଟି କିମ୍ବା ସେଥିରେ ଉପୁଜିଥିବା ତ୍ରୁଟିକୁ ତାଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ପ୍ରସ୍ତାବରେ କିମ୍ବା କୌଣସି ଆଗ୍ରହୀ ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଆବେଦନରେ ସଂଶୋଧନ କରିପାରିବେ ।

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, କିନ୍ତୁ ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପକ୍ଷପାତପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ, ତେବେ ଏପରି କୌଣସି ସଂଶୋଧନ କରାଯିବ ନାହିଁ, ଯଦି ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିବାର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଇ ନଥାଏ ।

(ଉପ-ଧାରା (2) ଏବଂ (3) ଏହି ମାମଲାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନୁହେଁ, ତେଣୁ ଏହାକୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଛି) ।

ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ, ଏହାର ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ କୌଣସି ଆବେଦନ ନାହିଁ । ଯଦିଓ ଏହି ନୀତି ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ବିସ୍ତାରିତ ହୋଇଛି, ତଥାପି କୋର୍ଟ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେବାରେ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରର ସ୍ୱଷ୍ଟ ତ୍ରୁଟି କରିଛନ୍ତି, କାରଣ ଏହା କୌଣସି ଲିପିକ ତ୍ରୁଟି ସଂଶୋଧନ କରିନଥିଲା ।

ଅଧିନିୟମର ଧାରା 26 ଏବଂ 13-A ର ମିଳିତ ପଠନ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଅଧିନିୟମ 23 ର ଉପ-ଧାରା(1) ର ପ୍ରଥମ ଖଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ ସମୟରେ ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ସମୟରେ, ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଶସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର ସମେତ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଏବଂ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେବାରେ କରାଯାଇଥିବା ଲିପିକ ଏବଂ ଗାଣିତିକ ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ 'ଅଧିନିୟମର ଧାରା 54 ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲୀୟ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ: 'ଅପିଲୀୟ କ୍ଷମତା ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସହ-ବିସ୍ତୃତ ଅଟେ । ତେଣୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଅପିଲୀୟ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ସମୟରେ, ପ୍ରଶସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର ନିଷ୍ପତ୍ତି ମଧ୍ୟ ନେଇପାରିବେ । ଏଲପିଏରେ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଧାରା 23ର ଉପ-ଧାରା (1) ର ପ୍ରଥମ ଖଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ସମୟରେ, 500 ମିଟର ବିସ୍ତୃତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର ଚିହ୍ନଟ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଜମି ପାଇଁ ପ୍ରତି ଏକର ପିଛା 90,000 ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କୌଣସି ପ୍ରତ୍ୟର୍ପଣ ଆଦେଶ କିମ୍ବା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଆହ୍ୱାନ ନକରି ଅପିଲୀୟ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 13-A ଅନୁଯାୟୀ କିମ୍ବା CPC ଧାରା 152 ଅନୁଯାୟୀ ଯେକୌଣସି ତ୍ରୁଟି ସଂଶୋଧନ କରିବାର କ୍ଷମତା କିମ୍ବା କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରରୁ ବଂଚିତ ଥିଲେ, ତାହା ମଧ୍ୟ ଧାରା 13-A ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସୀମାଠାରୁ ଅଧିକ । ଜମିର ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଧାରା 13-A କିମ୍ବା CPCର ଧାରା 152 ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଲିପିକ କିମ୍ବା ଗାଣିତିକ ତ୍ରୁଟି ନୁହେଁ । ଏହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 23ର ଉପ-ଧାରା (1) ର ପ୍ରଥମ ଖଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ

ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହା କ୍ଷମତାର ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ପ୍ରୟୋଗ । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 26 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେବା ସହିତ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଲିପିକ କିମ୍ବା ଗାଣିତିକ ତ୍ରୁଟି ସଂଶୋଧନ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର କ୍ଷମତା ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ କାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା ଯାହା ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କିମ୍ବା ପୁନଃପ୍ରେରଣର ଆଦେଶ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏଥିରୁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଆହ୍ୱାନ କରିବା ବିନା କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାରାଧୀନ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ କିମ୍ବା ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଏବଂ କ୍ଷମତାରୁ ବଂଚିତ ଥିଲେ; ଏବଂ ତାହା ମଧ୍ୟ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେବା ପରେ ।

ଯେହେତୁ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ 500 ମିଟର ପ୍ରଶସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଜମି ଚିହ୍ନଟ ପରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇନଥିଲା, ତେଣୁ ଜିଲ୍ଲାର ଆଦେଶ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଏବଂ କ୍ଷମତା ବିନା ଥିଲା ଏବଂ ଏକ ନିଷ୍ଫଳତା । ତେଣୁ, ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଏବଂ କ୍ଷମତାକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରୁଥିବା ଏହି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାର ନକରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବାରେ ଉପଯୁକ୍ତ ନଥିଲେ । ଯଦିଓ ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ ଜେଟଲି ଅନୁଚ୍ଛେଦ 136 ଅନୁଯାୟୀ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ନକରିବାକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ବାରମ୍ବାର ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ, ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଶୃଙ୍ଖଳିତ କରିବା ପାଇଁ ଆଇନଗତ ତ୍ରୁଟିକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।ଯଦି ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ, ତେବେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଯିବା ପାଇଁ ମୁକ୍ତ ଅଛି ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଏହାକୁ ବିଚାର କରି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସମାଧାନ କରିବା ଉଚିତ ।କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

1995 ର ସି. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 3182-87 ରେ (@ SLP (c) ସଂଖ୍ୟା 18320-25/94 :

ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲା । ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଉପରୋକ୍ତ ରାୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହି ଆବେଦନକୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଏ. ଜି. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।